

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 59/2024-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/48/2021 zo 14. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/48/2021 zo 14. septembra 2022 **boli porušené** základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu, na zákonného sudcu a na prezumpciu neviny podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, jeho práva na spravodlivé súdne konanie a na prezumpciu neviny podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie a na prezumpciu neviny podľa čl. 47 druhej vety a čl. 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/48/2021 zo 14. septembra 2022 v časti týkajúcej sa sťažovateľa **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **493,10 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), práva na rešpektovanie prezumpcie neviny podľa čl. 48 ods. 1 charty, čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 2 (správne má byť čl. 50 ods. 3, pozn.) ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a d) dohovoru, práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva na primeraný trest podľa čl. 49 ods. 3 charty uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Tdo/48/2021 zo 14. septembra 2022. Sťažovateľ navrhuje, aby bolo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa tiež priznania finančného zadosťučinenia od najvyššieho súdu v sume 50 000 eur a náhrady trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 526/2023-27 z 22. novembra 2023 spojil na spoločné konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a sťažovateľa [REDAKOVANÉ]. Následne ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 59/2024-16 z 29. februára 2024 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a zároveň ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] odmietol.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 3T/15/2019 z 27. februára 2020 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/27/2020 z 24. júna 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) v spojení s § 138 písm. b) a i) Trestného zákona a spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 2 písm. c) v spojení s § 138 písm. b) a i) Trestného zákona. Spolu so sťažovateľom a spoluobžalovaným [REDAKOVANÉ] bol uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) v spojení s § 138 písm. b) a i) Trestného zákona aj spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľovi bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, spoluobžalovanému [REDAKOVANÉ] bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a spoluobžalovanému [REDAKOVANÉ] uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 16 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

4. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovateľ, ako aj spoluobžalovaní [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dovolania, ktoré boli napadnutým uznesením najvyššieho súdu zo 14. septembra 2022 odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, keďže najvyšší súd sa s ich dovolacou argumentáciou nestotožnil.

5. Na základe ústavnej sťažnosti spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] bolo nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 36/2023-63 z 9. augusta 2023 vyslovené porušenie základného práva spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu, na zákonného sudcu a na prezumpciu nevinu podľa čl. 46, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, jeho práva na spravodlivé súdne konanie a na prezumpciu nevinu podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie a na prezumpciu nevinu podľa čl. 47 druhej vety a čl. 48 ods. 1 charty napadnutým uznesením najvyššieho súdu, pričom uznesenie najvyššieho súdu vo vzťahu k spoluobžalovanému [REDAKOVANÉ] bolo zrušené a vec bola v rozsahu zrušenia vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Následne najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1Tdo/51/2023 z 11. októbra 2023 podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku rozhodol, že predmetným rozsudkom krajského súdu z 24. júna 2020 a predmetným rozsudkom okresného súdu z 27. februára 2020 bol porušený zákon v § 31 ods. 1 a § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku v neprospech spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ]. Predmetné rozsudky krajského súdu a okresného súdu boli v časti všetkých výrokov týkajúcich sa spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] zrušené (rovnako ako ďalšie rozhodnutia, ktoré na zrušené výroky obsahovo nadväzujú, a vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad). Mestskému súdu Bratislava I bolo podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázané vec v potrebnom rozsahu znova prerokovať a rozhodnúť. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] nebol vzatý do väzby. Najvyšší súd sa riadil záväzným právnym názorom vysloveným v predmetnom náleze ústavného súdu z 9. augusta 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ namieta predovšetkým porušenie práva na nestranného sudcu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 47 charty a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to v dvoch rovinách. Ide jednak o porušenie práva na nestranného sudcu z dôvodu, že na najvyššom súde v rámci dovolacieho konania rozhodovali zaujatí sudcovia JUDr. Klemanič a JUDr. Bargel, ale tiež o porušenie tohto práva v dôsledku skutočnosti, že na okresnom súde bola členkou senátu prísediaca sudkyňa [REDAKOVANÉ].

7. Podľa názoru sťažovateľa v prípade sudcov najvyššieho súdu JUDr. Klemaniča a JUDr. Bargela nešlo o nestranných sudcov z dôvodu nedostatku objektívnej nestrannosti.

8. Sťažovateľ v dovolaní namietal, že na okresnom súde sa zúčastnila rozhodovania prísediaca sudkyňa [REDAKOVANÉ] ktorá mala byť vylúčená pre zaujatosť z dôvodu porušenia prezumpcie nevinu, a to s poukazom na čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru. V doplnení dovolania poukázal na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Mucha proti Slovensku. JUDr. Klemanič bol predsedom senátu vo veci Mucha na Špecializovanom trestnom súde Pezinok. Pod jeho vedením bol prijatý rozsudok sp. zn. PK 1T/2/2013 zo 7. augusta 2013, v súvislosti s ktorým ESLP vo veci Mucha proti Slovensku skonštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru. Relevantné je aj to, že tento rozsudok bol podrobený aj dovolaciemu prieskumu, avšak neúspešne (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2TdoV/5/2017 z 5. novembra 2018). Členom dovolacieho senátu bol i JUDr. Bargel. Svoju participáciu na rozhodnutiach namietaní sudcovia najvyššieho súdu potvrdili. Keďže namietaní sudcovia sa vo veci Mucha podieľali na prijímaní rozhodnutí, za ktoré Slovenská republika niesla zodpovednosť na medzinárodnej úrovni, bola tým evidentne

daná ich zaujatosť. Je to tak preto, lebo aplikácia právnych názorov vyplývajúcich z rozsudku ESĽP Mucha proti Slovensku bola relevantná i pre dovolacie konanie vo veci sťažovateľa (a to v súvislosti s posúdením zaujatosti sudkyne [REDAKOVANÉ]). Sťažovateľ je preto toho názoru, že existuje nedostatok objektívnej nestrannosti u JUDr. Klemaniča a JUDr. Bargela, keďže posúdením všetkých individuálnych okolností predmetnej trestnej veci sa dá dôjsť k jednoznačnému záveru, že objektívny pozorovateľ môže mať jasné pochybnosti o nezaujatosti týchto sudcov najvyššieho súdu.

9. Podľa názoru sťažovateľa nedostatok objektívnej nestrannosti sudcov najvyššieho súdu JUDr. Klemaniča a JUDr. Bargela spôsobuje navyše ich ďalší procesný postup, a to skutočnosť, že vôbec nekonali o námietke zaujatosti. Ide o zjavne arbitrárny postup, pretože išlo o spôsobilé námietky. I keď rozhodnutie o tom, že o námietke zaujatosti sa nebude konať a rozhodovať, prijal len JUDr. Bargel ako predseda senátu, v skutočnosti je nepochybné, že o veci mal rozhodnúť senát uznesením, proti ktorému by sťažovateľ mohol podať sťažnosť. Sťažovateľ bol teda pozbavený aj práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 47 charty v spojení s čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru. Znamená to zároveň aj porušenie práva na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 47 charty (dôsledkom nekonania o námietke zaujatosti bol sťažovateľ pozbavený práva na to, aby najprv rozhodol senát a potom na základe opravného prostriedku päťčlenný senát najvyššieho súdu). Rovnako nebolo naplnené ani právo sťažovateľa na starostlivé odôvodnenie rozhodnutia o námietke zaujatosti. Posúdenie otázky, či námietka zaujatosti sa zakladá na procesných dôvodoch alebo nie, vykonal iba JUDr. Bargel ako predseda senátu, a to v rozpore s Trestným poriadkom. Aj keď § 32 ods. 6 Trestného poriadku umožňuje posúdiť námietku zaujatosti ako námietku založenú na procesných dôvodoch (o ktorej by sa nemalo z tohto dôvodu konať), toto posúdenie je prejavom rozhodovacej činnosti súdu. Pritom z Trestného poriadku nevyplýva žiadne oprávnenie predsedu senátu vykonať takéto posúdenie námietky zaujatosti ako námietky založenej na procesných dôvodoch (o ktorej by sa z tohto dôvodu nemalo konať). Treba pritom poukázať na § 2 ods. 16 Trestného poriadku, podľa ktorého v trestnom konaní pred súdom rozhoduje senát, samosudca alebo sudca pre prípravné konanie, pričom predseda senátu, samosudca alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujú sami, ak to zákon výslovne ustanovuje, a preto sťažovateľ zastáva názor, že posúdenie námietky zaujatosti ako námietky založenej len na procesných dôvodoch (o ktorej by sa preto nemalo konať) prináležalo celému dovolaciemu senátu.

10. Zaujatosť JUDr. Bargela a JUDr. Klemaniča sa podľa názoru sťažovateľa napokon prejavila v tom, že títo sudcovia opätovne nerešpektovali judikatúru ESĽP v otázke prezumpcie neviny (čím sa priamo potvrdili predpoklady obhajoby), a preto rozhodovanie týchto sudcov možno skôr hodnotiť ako obhajobu ich predchádzajúcich rozhodnutí (v súvislosti s ktorými ESĽP konštatoval porušenie ľudských práv).

11. Zaujatosť prísediacej sudkyne okresného súdu [REDAKOVANÉ] namietal sťažovateľ z dôvodu, že táto súčasne rozhodovala aj vo veci [REDAKOVANÉ] (pôvodne spoluobvineného za ten istý skutok), a to v rámci rozhodovania o schválení dohody o vine a treste (vec okresného súdu sp. zn. 6T/4/2019). Sudkyňa [REDAKOVANÉ] mala byť preto z dôvodu porušenia práva na prezumpciu neviny, ale i porušenia práva na nestranný súd z konania vo veci sťažovateľa vylúčená. V zmysle judikatúry ESĽP v zásade platí, že sudcovia sa môžu zúčastňovať i na rozhodovaní o odsúdení páchatel'a, hoci sa už predtým zúčastňovali rozhodovania vo vzťahu k tomu istému skutku v prípade iného spolupáchateľa (resp. účastníka alebo člena organizovanej skupiny). Judikatúra ESĽP ďalej

vygenerovala viaceré kritériá, ktoré diskvalifikujú týchto sudcov z ďalšieho rozhodovania. Prvým základným kritériom je to, či ide o sudcu – profesionála alebo prísediaceho. Prísediaci je vždy diskvalifikovaný z ďalšieho rozhodovania. Je pritom bezvýznamné, či prísediaci (alebo senát, ktorého bol súčasťou) porušil prezumpciu nevinoty alebo nie. Sudca – profesionál je vzhľadom na svoj profesionálny status oveľa schopnejší odosobniť sa od predchádzajúceho rozhodnutia (napr. rozsudok ESLP Meng proti Nemecku zo 16. 2. 2021, § 51). S poukazom na judikatúru ESLP je nepochybné, že prísediaca sudkyňa [REDACTED] mala byť automaticky vylúčená z rozhodovania vo veci sťažovateľa, keďže sa ako prísediaca podieľala na odsúdení [REDACTED] za ten istý skutok. Zloženie senátu okresného súdu bolo síce formálne v súlade s rozvrhom práce, avšak rozvrh práce samotný nebol v súlade s judikatúrou ESLP bezpodmienečne vylučujúcou prísediaceho z rozhodovania, ak sa zúčastnil na rozhodovaní o tom istom skutku v prípade iných spolupáchateľov, účastníkov či členov organizovanej skupiny. I rozvrh práce bolo totiž potrebné vykladať v rámci judikatúry ESLP, keďže je formálnym prameňom práva. Samostatným dôvodom na vylúčenie sudkyne [REDACTED] bolo aj porušenie prezumpcie nevinoty, čo vyplýva z judikatúry ESLP napr. vo veci Mucha proti Slovensku. Ak totiž sudca vo vzťahu k obvinenému porušil právo na prezumpciu nevinoty, potom je vždy poznačený zaujatosťou a chyba mu atribút nestrannosti. Najvyšší súd dospel k záveru o neporušení prezumpcie nevinoty jednoduchým odkazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia, a to s poukazom na to, že z formulácie rozsudku okresného súdu vo veci sp. zn. 6T/4/2019 (na ktorom sa podieľala i sudkyňa [REDACTED]) vyplýva, že sťažovateľ je stíhaný v inom trestnom konaní. Tento názor je však v príkrom rozpore s judikatúrou ESLP a Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“). Požiadavky vyplývajúce z formulácie skutkovej vety judikoval Súdny dvor napríklad v uznesení sp. zn. C-709/18 z 28. mája 2020 takto: „Článok 3 a článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní v spojení s odôvodnením tejto smernice, ako aj článok 47 druhý odsek a článok 48 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby v rámci trestného konania začatého proti dvom osobám vnútroštátny súd najprv uznesením prijal vyhlásenie o vine prvej osoby pre trestné činy uvedené v obžalobe údajne spáchané v spolupáchateľstve s druhou osobou, ktorá neurobila vyhlásenie o vine, a následne rozhodol po vykonaní dokazovania vzťahujúceho sa na skutky vytýkané tejto druhej osobe o jej vine, pod podmienkou na jednej strane, že uvedenie druhej osoby ako spolupáchateľa údajne spáchaných trestných činov je nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá urobila vyhlásenie o vine, a na druhej strane, že v tom istom uznesení a/alebo obžalobe, na ktorú sa toto uvedené uznesenie odvoláva, sa jasne uvedie, že vina tejto druhej osoby nebola zákonným spôsobom preukázaná a bude predmetom samostatného vykonania dokazovania a rozhodnutia.“. Z konštantnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že výrok súdu má spĺňať dve podmienky, a to, že stíhané osoby sú v rámci samostatného trestného konania, ale aj to, že ich vina nebola preukázaná zákonným spôsobom. V danom prípade je splnená len prvá podmienka, čo však pre rešpektovanie prezumpcie nevinoty nepostačuje, keďže neobsahuje druhú podmienku (jasný údaj o tom, že vina sťažovateľa ešte nebola preukázaná).

12. Porušenie práva na zákonného sudcu namieta sťažovateľ aj v súvislosti s rozhodovaním najvyššieho súdu, keď členom senátu bol JUDr. Klemanič. JUDr. Klemanič bol ustanovený za člena senátu najvyššieho súdu už po pridelení veci sťažovateľa a stalo sa tak bez náhodného

výberu alebo vopred stanoveného algoritmu. Pritom podľa § 51 ods. 6 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) „V konaní na Špecializovanom trestnom súde, krajskom súde podľa osobitného zákona alebo v konaní o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch vec vybaví senát, ktorému bola v súlade s rozvrhom práce pridelená náhodným výberom, ak sa skutočnosti odôvodňujúce prerozdelenie veci podľa odseku 4 netýkajú všetkých sudcov.“. I napriek tomuto zákonnému ustanoveniu nie je možné pripustiť ustanovenie sudcu bez náhodného výberu alebo iného vopred stanoveného algoritmu. V tomto smere sťažovateľ zdôrazňuje závery vyplývajúce z nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 287/2020-37 z 28. januára 2021, podľa ktorých „Ústavný súd teda prijal záver, že právo na zákonného sudcu je garanciou nielen pred svojvôľou v podobe účelovej manipulácie s pridelovaním sudcov, ale aj ochranou pred ľubovôľou pri pridelovaní vecí konkrétnym sudcom (m. m. nález ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 2769/15). Za každých okolností musia platiť princípy transparentnosti, zrozumiteľnosti a verejnej prístupnosti. V posudzovanom prípade rozvrh práce bol prístupný verejne a splňal aj podmienku zrozumiteľnosti, no nebol transparentný... Nie je ústavnoprávne akceptovateľné, keď je obsadenie senátu prenechané na rozhodnutí súdneho funkcionára, ktoré sa deje za zatvorenými dverami. Uvedené neposilňuje dôveru verejnosti v justíciu a vyvoláva len otázky.“.

13. Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie namieta sťažovateľ vo viacerých rovinách. Ide najprv o poskytnutie nezákonných výhod spolupracujúcim obvineným. Sťažovateľ má na mysli najmä výpoveď kľúčového spolupracujúceho obvineného ██████, ktorý sa podľa vlastnej výpovede dopúšťal rozsiahlej drogovej trestnej činnosti naplňajúcej právnu kvalifikáciu podľa § 172 ods. 4 písm. c) Trestného zákona. Krajský súd ho označil za člena organizovanej skupiny, z čoho by malo vyplývať, že by mal byť stíhaný za trestný čin podľa § 172 ods. 3 (správne má byť asi § 172 ods. 4, pozn.) Trestného zákona. Zo stanoviska prokurátora oznámeného na hlavnom pojednávaní však vyplýva, že ██████ nie je za túto trestnú činnosť dosiaľ stíhaný a je otázne, či bude vôbec niekedy stíhaný, čo podľa názoru sťažovateľa nemá podklad v Trestnom poriadku. Nie je teda akceptovateľný záver krajského súdu uvedený v skutkovej vete jeho rozsudku, podľa ktorého ██████ ako člen organizovanej skupiny je stíhaný v inom trestnom konaní. V skutočnosti za skutky, ktoré mal podľa skutkovej vety spáchať, dosiaľ trestne stíhaný nie je. Je stíhaný za inú drogovú trestnú činnosť len vo svojej veci. Práve poskytnutie nezákonnej výhody ██████ v podobe faktického nestíhania za obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona je podľa sťažovateľa tou skutočnosťou, ktorá spôsobuje porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru a zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Relevantná je aj skutočnosť, že išlo o poskytnutie nezákonnej výhody bez akejkoľvek súdnej kontroly. Pritom platí, že posúdenie dôveryhodnosti výpovedí spolupracujúceho svedka je priamo úmerné výhode, ktorú tento svedok získal. Okolnosti prípadu jednoznačne nasvedčujú tomu, že ██████ vypovedal nepravdivo a svoju výpoveď sa učil. Vyplýva to z rozhodnutí týkajúcich sa trestnej veci ██████, ktorý mal byť účastný na skutku v zmysle skutkovej vety rozsudku, hoci vo svojej veci (vylúčenej na samostatné konanie) bol oslobodený, a to práve s poukazom na nedôveryhodnosť ██████. I keď ide o relevantný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd sa ním vôbec nezaoberal.

14. Ďalej ide o nesprístupnenie dôkazov z tajného sledovania sťažovateľa a z odposluchov. Sťažovateľ namietal nesprístupnenie všetkých dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní, najmä

dôkazov získaných odpočúvaním telefonických rozhovorov a dôkazov z tajného sledovania. Dožadoval sa preto sprístupnenia týchto dôkazov s poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci Matanovič proti Chorvátsku. K tejto námietke sa však najvyšší súd vôbec nevyjadril a už len z tohto dôvodu nemôže jeho uznesenie obstáť.

15. Sťažovateľ ďalej namieta, že došlo k porušeniu jeho práva na vypočutie svedkov (znalcov), keďže všeobecné súdy obhajobe neumožnili vypočuť znalcov a zabezpečiť vlastný relevantný znalecký posudok. Nevykonali ani opatrenia pre účely umožnenia výsluchu svedka [REDACTED]. Namietané porušenie označených práv vidí i v tom, že všeobecné súdy nevykonali opatrenia potrebné na vypočutie svedka [REDACTED] a jeho výpoveď bola iba prečítaná postupom podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku z dôvodu, že využil právo nevypovedať podľa § 130 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní 13. augusta 2019. Pritom v tom čase bol už právoplatne odsúdený za trestnú činnosť, ku ktorej využil právo nevypovedať, čo vylučuje legitimitu využitia práva nevypovedať vo veci sťažovateľa. Mal byť preto okresným súdom poučený o povinnosti vypovedať s následkami podľa § 70 Trestného poriadku. Takýto postup obhajoba aj navrhovala a odvolávala sa pritom na rozhodnutie ESLP vo veci Dieter Wanner proti Nemecku z 22. novembra 2018.

16. Namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 47 charty vidí sťažovateľ aj v tom, že vzhľadom na čl. 49 ods. 3 charty vnútroštátny súd sa môže odkloniť od vnútroštátnej úpravy z dôvodu jej neprimeranej prísnosti. V tejto súvislosti sa navrhovalo predloženie veci na posúdenie Súdnemu dvoru, čo sa však nestalo. S touto námietkou sa najvyšší súd vôbec nevysporiadal, čo bez ďalšieho znamená porušenie označených práv. Článok 49 ods. 3 charty garantuje právo na primeraný trest („prísnosť trestov nesmie byť neprimeraná trestnému činu“). Otázka prísnosti trestu sa týka výkladu základného práva aktu Európskej únie, ktorým je nepochybne charta, a preto posudzovanie prísnosti trestov patrí do pôsobnosti Súdneho dvora.

17. Namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 47 charty v spojení s právom na obhajobu (právom byť oboznámený s obvinením) podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru a čl. 50 ods. 3 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že súd nijako nereagoval na jeho námietky uplatnené v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Vzhľadom na referenčné obdobie spáchaného skutku (t. j. obdobie viac ako jedného roka) by skutok vymedzený v obžalobe či rozsudku okresného súdu, resp. rozsudku krajského súdu mohol predstavovať maximálne pokračujúci trestný čin. Z tohto dôvodu sťažovateľ požadoval vymedziť túto skutočnosť, a to najmä s dôrazom na ustálenie čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu. Pri každom čiastkovom útoku by mali byť identifikovaní obvinení, ktorí sa tohto skutku mali dopustiť tak, aby bolo jasné, ktoré čiastkové útoky sa im kladú za vinu. Takéto vysvetlenie však všeobecné súdy neposkytli a nápravu nezabezpečil ani najvyšší súd. Sťažovateľ rovnako namietal i nenaplnenie kvalifikačných znakov, a to „po dlhší čas“ podľa § 138 písm. b) Trestného zákona, „spáchaný organizovanou skupinou“ podľa § 138 písm. i) Trestného zákona a „omamná látka v značnom rozsahu“ podľa § 172 ods. 3 písm. c) Trestného zákona. Na tieto námietky nedostal žiadnu relevantnú odpoveď.

18. Porušenie práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu namietal sťažovateľ pred všeobecnými súdmi v súvislosti s uložením trestu prepadnutia majetku. Slovenská právna úprava ukladania trestu prepadnutia majetku a s tým spojeného zaistovania majetku nie je

zlučiteľná s právom Európskej únie, podľa ktorého čiastočná alebo úplná konfiškácia majetku je možná, ak to vyplýva z okolností prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov (napr. o tom, že hodnota majetku je neprimeraná k zákonnému príjmu odsúdenej osoby). Sťažovateľ pritom akcentuje, že nadobudol byt zjavne nepochádzajúci z drogovej trestnej činnosti. Porušenie práva na pokojné užívanie majetku namieta i s poukazom na to, že ťažisko porušenia tohto práva spočíva v uložení trestu prepadnutia majetku. Uloženie trestu prepadnutia majetku je preto závislé od rozhodnutia všeobecných súdov o uznaní viny. Keďže sťažovateľ napáda primárne aj rozhodnutia všeobecných súdov o uznaní viny, ústavná sťažnosť smeruje aj proti porušeniu práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, replika sťažovateľa a ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

19. Podpredsedníčka najvyššieho súdu k svojmu vyjadreniu z 18. marca 2024 (doručenému ústavnému súdu 26. marca 2024) priložila vyjadrenie sudcu spravodajcu v predmetnej trestnej veci JUDr. Klemaniča, ktorý v tomto vyjadrení v podstatnom uviedol, že v prípade ústavnej sťažnosti sťažovateľa ide o identickú vec ako v prípade ústavnej sťažnosti spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] pričom vzhľadom na doterajší právny vývoj v predmetnom konaní najvyššieho súdu nepovažoval sa potrebnú doplnujúcu právnu argumentáciu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

20. Nad rámec uvedeného vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, ktorými spochybnil nezaujatosť JUDr. Bargela a JUDr. Klemaniča, podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení uviedla, že zákonného sudcu možno vylúčiť z vykonávania úkonov v trestnom konaní len z taxatívne vymedzených dôvodov, ktoré sú založené na štyroch druhoch vzťahov, ktoré sú spôsobilé vyvolať pochybnosti o jeho nezaujatosti: konkrétne pre jeho pomer (i) k prejednávanej veci, (ii) k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, (iii) k ich zástupcom alebo (iv) k inému orgánu činnému v tomto konaní. Do prvej skupiny pritom patria aj dôvody uvedené v § 31 ods. 2 a 4 Trestného poriadku, ktoré predstavujú osobitné prípady pomeru k prejednávanej veci, ktorý je daný tým, že sudca v nej bol činný v inom procesnom postavení, resp. na súde iného stupňa. Zo znenia týchto zákonných ustanovení zároveň vyplýva, že vždy musí ísť o vzťah medzi zákonným sudcom a konkrétnou vecou, ktorú má prejednať a z ktorej má byť na základe námietky strany alebo vlastného oznámenia vylúčený, resp. vzťah medzi ním a konkrétnymi osobami, ktoré v takejto veci vystupujú, či už ako osoby, ktorých sa vec priamo týka, alebo ako ich zástupcovia, prípadne ako iný orgán činný v danom konaní. V tejto súvislosti podpredsedníčka najvyššieho súdu poukázala na to, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že pomerom k prejednávanej veci sa rozumie najmä situácia, v ktorej uvedený orgán alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednanou trestnou činnosťou, resp. boli jej svedkami. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, a k ďalším osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa zasa rozumie, že sudca je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Naopak, za dôvod vylúčenia sa nepovažuje napr. rozdielnosť právnych názorov orgánov činných v trestnom konaní a súdu na prejednávanú vec na jednej strane a procesných strán na strane druhej, pokiaľ ide o právne

otázky, ktoré sa majú vo veci riešiť, alebo len to, že sa obvinený nestotožňuje so skoršími, pre neho nepriaznivými procesnými rozhodnutiami namietaného sudcu, hoci aj v prejednávanej veci, resp. iba skutočnosť, že sudca už rozhodoval v inej trestnej veci, ktorá nesúvisí s prejednaným prípadom. Uvedené z pohľadu § 32 ods. 6 vety za bodkočiarkou Trestného poriadku znamená, že procesne účinnou, t. j. spôsobilou vyvolať konanie, je len taká námietka zaujatosti, ktorá je založená na skutočnostiach týkajúcich sa vzťahu sudcu k prejednávanej veci, teda k veci, z ktorej má byť vylúčený, alebo ku konkrétnym osobám, ktoré v nej vystupujú. Procesne úspešnou bude takáto námietka vtedy, ak v nej uvedené skutočnosti, posudzujúc ich zo subjektívneho i z objektívneho hľadiska, preukážu taký pomer sudcu k prejednávanej veci alebo k už uvedeným osobám, ktorý vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Inak povedané, subjektívny a objektívny test nezaujatosti sudcu sa uplatní (aktivuje) iba pri posudzovaní dôvodov vylúčenia, ktoré sa týkajú prejednávanej veci a v nej vystupujúcich osôb. Vychádzajúc z uvedeného, podpredsedníčka najvyššieho súdu uzavrela, že námietka zaujatosti opierajúca sa o skutočnosť, že ESLP rozhodol o porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru v inej trestnej veci, v ktorej síce boli činní aj JUDr. Bargel a JUDr. Klemanič, nenapĺňa žiadny z taxatívne vymedzených dôvodov vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa, a teda v súlade s § 32 ods. 6 Trestného poriadku o nej najvyšší súd nekonal. V tejto súvislosti doplnila, že takto odôvodnená námietka by nebola procesne účinná, t. j. spôsobilá vyvolať konanie o nej, ani vo veci, v ktorej by takéto porušenie bolo konštatované. Ide pritom o bežnú procesnú situáciu, keď po zrušení rozhodnutia a vrátení veci na nové konanie, či už rozhodnutím nadriadeného súdu, alebo ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom, alebo na podklade rozhodnutia ESLP, pokračuje všeobecný súd v zásade (ak je to objektívne možné) v konaní v pôvodnom zložení (§ 328 ods. 2 Trestného poriadku), ak nebolo nariadené prejednanie veci v inom zložení senátu alebo iným súdom toho istého druhu a stupňa (§ 325, § 388 ods. 2 Trestného poriadku). Na tom podľa názoru podpredsedníčky najvyššieho súdu nemení nič ani fakt, že sa dovolací súd v posudzovanej veci napokon s námietkou sťažovateľa o vylúčení prísediacej [REDAKOVANÉ] vecne nestotožnil. V tejto súvislosti podpredsedníčka najvyššieho súdu tiež uviedla, že ak Trestný poriadok výslovne ustanovuje, že o námietkach zaujatosti uvedených v § 32 ods. 6 Trestného poriadku sa nekoná, a zároveň nepredpisuje procesnú formu posúdenia tejto otázky, tak fakt, že upovedomenia o tom, že o predmetnej námietke nebude dovolací súd konať, podpísal iba predseda senátu, porušenie práva na nestranného sudcu a ďalších v tejto súvislosti sťažovateľom označených práv nezakladá.

21. Pokiaľ ide o námietku, že JUDr. Klemanič bol ustanovený za člena dovolacieho senátu až po pridelení veci, podpredsedníčka najvyššieho súdu poukázala na čl. XXVII ods. 2 posledné dve vety Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 v znení opatrenia č. 18, t. j. v znení účinnom v čase predloženia veci (ďalej len „rozvrh práce na rok 2021“), podľa ktorého ak sa v dôsledku zmeny v personálnom obsadení trestnoprávneho kolégia doplní neúplný senát, dovtedy nerozhodnuté veci prejedná a rozhodne senát v novom (doplnenom) zložení. Toto ustanovenie sa primerane použije i na každú zmenu v zložení senátu počas obdobia, na ktoré sa tento rozvrh práce zostavuje. Citované ustanovenie rozvrhu práce na rok 2021 má svoj základ v § 51 ods. 4 písm. b) časti za bodkočiarkou zákona o súdoch, podľa ktorého pri zmene v zložení senátu sa vec ponecháva v pôvodnom senáte alebo sa prerozdelení do iného senátu, kde sa zaraďuje sudca spravodajca tak, aby prerozdelenie veci bola zabezpečená rovnomerná zaťaženosť senátov na súde. A hoci je podľa podpredsedníčky najvyššieho súdu toto ustanovenie systematicky

nesprávne začlenené do § 51 ods. 4 zákona o súdoch, ktorý sa primárne vzťahuje na samosudcovskú agendu, z jeho znenia (ktoré je v prípade senátneho rozhodovania v pomere špeciality aj vo vzťahu k § 51 ods. 6 zákona súdoch) jednoznačne vyplýva, že pre prípady, keď v dôsledku zmeny v obsadení súdu sudcami, a to vrátane zmeny v dôsledku dočasného pridelenia, dôjde k zmene v zložení senátu, vytvoril zákonodarca alternatívu k prerozdeleniu už pridelených vecí náhodným výberom, a to tak, že v záujme zabezpečenia rovnomernej zaťažnosti senátov na súde sa pri zmene v zložení senátu vec buď ponechá v pôvodnom senáte, alebo sa prerozdelí do iného senátu, kde sa zaraďuje sudca spravodajca. Za nesporné pritom podpredsedníčka najvyššieho súdu považuje, že pri posúdení, či ide o pôvodný senát alebo iný senát, nie je rozhodujúce jeho číselné označenie, ale zloženie. Podľa podpredsedníčky najvyššieho súdu predstavuje § 51 ods. 4 písm. b) veta za bodkočiarkou zákona o súdoch osobitný/autonómny spôsob prerozdelenia už pridelených vecí, ktorým zákonodarca umožnil reagovať na personálne zmeny v obsadení súdu tak, aby bola zabezpečená rovnomerná zaťažnosť jeho jednotlivých senátov, a teda v konečnom dôsledku naplnené právo každého na prerokovanie jeho vecí bez zbytočných prietahov. Vychádzajúc z uvedeného, podpredsedníčka najvyššieho súdu vo vzťahu k predmetnej veci poukázala na to, že v čase jej nápadu (15. októbra 2021) bol senát 1T dlhodobý (takmer rok) neúplný, keď ho tvorili JUDr. Bargel ako riadiaci predseda senátu a JUDr. Príbelský, PhD., ako predseda senátu. V súlade s čl. XVI ods. 4 rozvrhu práce na rok 2021 bol chýbajúci člen tohto senátu aj v danej veci doplnený sudcom zastupujúceho senátu 2T (konkrétne JUDr. Danou Wänkeovou), pričom sudcom spravodajcom bol JUDr. Bargel. Následne 15. decembra 2021 bol na najvyšší súd preložený JUDr. Klemanič, ktorý bol súčasne zaradený do senátu 1T. Z pohľadu § 51 ods. 4 písm. b) vety za bodkočiarkou zákona o súdoch tak bol v dôsledku zmeny v obsadení najvyššieho súdu sudcami vytvorený nový/iný senát v zložení JUDr. Bargel, JUDr. Príbelský, PhD., a JUDr. Klemanič a podľa čl. XXVII ods. 2 posledných dvoch viet rozvrhu práce na rok 2021 boli všetky nerozhodnuté veci z pôvodne neúplného senátu, ktoré boli pridelené JUDr. Bargelovi a JUDr. Príbelskému, PhD., ako sudcom spravodajcom [s výnimkou vecí, v ktorých už bol určený termín verejného alebo neverejného zasadnutia (čl. XXVIIa rozvrhu práce na rok 2021 v znení opatrenia č. 22)], v súlade s uvedeným zákonným ustanovením prerozdelené do iného/nového senátu, do ktorého boli títo sudcovia od 15. decembra 2021 zaradení, t. j. do senátu v zložení JUDr. Bargel, JUDr. Príbelský, PhD., a JUDr. Klemanič. Tým sa zároveň zabezpečila rovnomerná zaťažnosť jednotlivých senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, keďže v prípade ponechania nerozhodnutých vecí v pôvodnom senáte [ktorého tretím členom (podľa čl. XVI ods. 4 rozvrhu práce na rok 2021 nikdy nie však sudcom spravodajcom) bol vždy sudca zastupujúceho senátu 2T] by nastala situácia, keď sudcovia zastupujúceho senátu by okrem vybavovania vlastného nápadu museli naďalej vybavovať aj nápad v ďalšom (pôvodne neúplnom) senáte, hoci v dôsledku zmeny v obsadení súdu sudcami by žiadny zo senátov už nebol neúplný. V tejto súvislosti podpredsedníčka najvyššieho súdu zdôraznila, že nešlo o *ad hoc* zmenu zloženia senátu iba v predmetnej veci, ale o rozvrhom práce [v súlade s § 51 ods. 4 písm. b) vetou za bodkočiarkou zákona o súdoch] vopred stanovené všeobecné pravidlo. Na už uvedenej argumentácii nemení nič ani následná zmena sudcu spravodajcu (ktorým sa stal JUDr. Klemanič), keďže podľa § 3 ods. 3 predposlednej vety zákona o súdoch účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu.

III.2. Replika sťažovateľa:

22. Právny zástupca sťažovateľa v replike doručenej ústavnému súdu 27. marca 2024 oznámil, že nevyužíva právo vyjadriť sa k vyjadreniu najvyššieho súdu.

III.3. Ústne pojednávanie:

23. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

24. Ústavný súd na úvod konštatuje, že pri posúdení dôvodnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa vychádzal zo záverov, ku ktorým dospel už v náleze č. k. II. ÚS 36/2023-63 z 9. augusta 2023, ktorým vyslovil, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené základné práva spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu, na zákonného sudcu a na prezumpciu neviny podľa čl. 46, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, jeho práva na spravodlivé súdne konanie a na prezumpciu neviny podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie a na prezumpciu neviny podľa čl. 47 druhej vety a čl. 48 ods. 1 charty, pričom napadnuté uznesenie najvyššieho súdu vo vzťahu k spoluobžalovanému [REDAKOVANÉ] zrušil a vec bola v rozsahu zrušenia vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Totiž, ako vo svojom vyjadrení aj sudca spravodajca v predmetnej trestnej veci JUDr. Klemanič správne poukázal, v prípade ústavnej sťažnosti sťažovateľa ide o identickú vec ako v prípade ústavnej sťažnosti spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ].

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na nestranného sudcu, na zákonného sudcu a na prezumpciu neviny:

25. Za najzávažnejšiu námietku sťažovateľa (vzhľadom na jej potenciálne následky) treba považovať námietku nesprávneho zloženia senátu okresného súdu, v ktorom zasadala a o veci rozhodovala aj prísediaca sudkyňa [REDAKOVANÉ], hoci vzhľadom na judikatúru ESLP, ako aj Súdneho dvora mala byť podľa názoru sťažovateľa z konania a rozhodovania vylúčená pre zaujatosť, keďže predtým už (tiež ako prísediaca sudkyňa) rozhodovala vo veci [REDAKOVANÉ] (pôvodne obvineného za ten istý skutok), a to v rámci rozhodovania o schválení dohody o vine a treste (vec okresného súdu sp. zn. 6 T 4/2019). Malo tým dôjsť aj k porušeniu práva na prezumpciu neviny.

26. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zaujal v súvislosti s nevylúčením prísediacej sudkyne okresného súdu [REDAKOVANÉ] stanovisko, podľa ktorého vzhľadom na § 31 ods. 3 Trestného poriadku dôvodom vylúčenia sudcu alebo senátu nie je skoršie rozhodnutie sudcu alebo senátu o obvinenom, spoluobvinenom alebo iných obvinených, ktorých trestné činy spolu súvisia. Prísediaca sudkyňa [REDAKOVANÉ] rozhodovala vo veci [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vedenej okresným súdom pod sp. zn. 6 T 4/2019, a to 1. marca 2019 v rámci rozsudku o schválení dohody o vine a treste. Pokiaľ v tejto súvislosti malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť aj k porušeniu zásady

prezumpcie nevinny, najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na výhradu v rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 T 4/2019 z 1. marca 2019, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste a v ktorom je uvedené, že „... obvinení [redacted] a [redacted] spolu s [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], ktorí sú stíhaní v iných trestných konaniach, ako aj s ďalšími doposiaľ nestotožnenými osobami...“. Z čoho podľa názoru najvyššieho súdu vyplýva, že prezumpcia nevinny bola zachovaná.

27. V súvislosti s touto námietkou sťažovateľa ústavný súd v úvode zdôrazňuje, že v demokratickej spoločnosti má zásadný význam, aby súdy vzbudzovali dôveru verejnosti a predovšetkým, pokiaľ ide o trestné konanie, u obvinených. Na tento účel čl. 6 dohovoru vyžaduje, aby tribunál spadajúci do jeho pôsobnosti bol nestranný (Padovani v. Taliansko). Nestrannosť znamená absenciu predsudkov alebo zaujatosti. Existencia nestrannosti na účely čl. 6 ods. 1 dohovoru musí byť určená subjektívnym testom, teda na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danom prípade, ako aj objektívnym testom, teda zisťovaním, či sudca ponúkol záruky dostatočné na vylúčenie akýchkoľvek legitímnych pochybností v tomto ohľade (Ferrantelli a Santangelo v. Taliansko). Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá až do preukázania opaku (Morel v. Francúzsko). Objektívny test znamená zistenie, či okrem osobného správania sudcu existujú zistiteľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti, pričom v tomto ohľade môže byť do určitej miery dôležité aj zdanie (Wettstein v. Švajčiarsko).

28. Samotná skutočnosť, že sudca prvého stupňa už urobil predchádzajúce rozhodnutia týkajúce sa toho istého trestného činu, nemôže byť považovaná za takú, ktorá odôvodňuje obavy z jeho nestrannosti (Dragojević v. Chorvátsko). Rovnako samotná skutočnosť, že sudca už rozhodol o podobných, ale nesúvisiacich trestných obvineniach alebo že už súdil spoluobvineného v samostatnom trestnom konaní, sama osebe nepostačuje na spochybnenie nezaujatosti tohto sudcu v nasledujúcom konaní (Chodorkovskij a Lebedev v. Rusko). Pri skúmaní nestrannosti vnútroštátneho súdu treba zohľadniť, či sudca, ktorý sa zúčastnil oboch konaní, bol profesionálnym sudcom, ktorého možno považovať v porovnaní s laickým sudcom alebo porotcom za pripravenejšieho zbaviť sa skúseností a zistení z predchádzajúceho procesu (Chodorkovskij a Lebedev v. Rusko, Meng v. Nemecko). V rámci trestného konania začatého proti dvom osobám je prípustné, aby vnútroštátny súd najprv uznesením prijal vyhlásenie o vine prvej osoby pre trestné činy uvedené v obžalobe a údajne spáchané v spolupáchateľstve s druhou osobou, ktorá neurobila vyhlásenie o vine, a následne rozhodol po vykonaní dokazovania vzťahujúceho sa na skutky vyčítané tejto druhej osobe o jej vine pod podmienkou, že na jednej strane uvedenie druhej osoby ako spolupáchateľa údajne spáchaných trestných činov je nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá urobila vyhlásenie o vine, a že na druhej strane v tom istom uznesení a/alebo obžalobe, na ktorú sa toto uvedené uznesenie odvoláva, sa jasne uvedie, že vina tejto druhej osoby nebola zákonným spôsobom preukázaná a bude predmetom samostatného vykonania dokazovania a rozhodnutia (uznesenie Súdneho dvora sp. zn. C-709/18 z 28. mája 2020).

29. Vychádzajúc z uvedených východísk, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa smerujúca proti zloženiu senátu okresného súdu v súvislosti s osobou prísediacej sudkyne [redacted] je dôvodná. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ v podanom dovolaní v súvislosti s námietkou nesprávneho zloženia senátu okresného súdu výslovne poukazoval na stanovisko ESLP vyplývajúce z jeho rozhodnutia vo veci Meng proti Nemecku, ako aj na stanovisko Súdneho dvora sp. zn. C-709/18 z 28. mája 2020. Najvyšší súd však napriek tomu sa

touto konkrétne označenou argumentáciou nezaoberal, ba dokonca v podrobnom zhrnutí dôvodov podaného dovolania sa o nej ani nezmienil. Nereflektoval na ňu ani vo vyjadreniach podaných ústavnému súdu. Už len táto skutočnosť sama osebe budí vážne pochybnosti o správnosti záverov najvyššieho súdu týkajúcich sa námietky nesprávneho zloženia senátu okresného súdu.

30. Ústavný súd pri bližšom hodnotení tejto námietky sťažovateľa konštatuje, že prísediaca sudkyňa [REDAKOVANÉ], ktorá nebola sudcom profesionálom a ktorá pred rozhodovaním vo veci sťažovateľa rozhodovala ako prísediaca sudkyňa aj vo veci [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o trestných činoch spolu súvisiacich, a to v rámci rozsudku o schválení dohody o vine a treste, v zmysle judikatúry ESLP mala byť bez ďalšieho vylúčená z konania a rozhodovania vo veci sťažovateľa. Ako sa zdá, zároveň jej účasť v senáte okresného súdu vo veci sťažovateľa mohla byť aj porušením zásady prezumpcie neviny za podmienky, že v rozsudku okresného súdu o schválení dohody o vine a treste sp. zn. 6 T 4/2019 z 1. marca 2019 neboli uvedené konštatovania, na ktoré pre takéto prípady poukazuje Súdny dvor.

31. Sťažovateľ ďalej namieta porušenie práva na nestranného sudcu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty aj v súvislosti s tým, že na najvyššom súde v rámci dovolacieho konania rozhodovali zaujatí sudcovia JUDr. Klemanič a JUDr. Bargel, hoci títo trpeli nedostatkom objektívnej nestrannosti. Táto námietka je založená na skutočnosti, že v minulosti sa obaja sudcovia zúčastnili rozhodovania v inej veci, v ktorej napokon ESLP vyslovil záver o porušení práva sťažujúcej sa osoby (Mucha proti Slovensku). Pritom i tu išlo o problematiku posúdenia otázky obdobnej, akou bola otázka zaujatosti sudkyne [REDAKOVANÉ]j. Objektívny pozorovateľ môže mať o nezáujatosti sudcov jasné pochybnosti. Podľa názoru sťažovateľa je otázka objektívnej nestrannosti sudcov zvýraznená aj ich ďalším procesným postupom spočívajúcim v tom, že o námietke zaujatosti podanej proti nim vôbec nekonali, pričom takéto rozhodnutie prijal iba JUDr. Bargel ako predseda senátu, hoci mal o tom rozhodovať celý senát uznesením. Vo vzťahu k sudcovi najvyššieho súdu JUDr. Klemaničovi malo byť právo sťažovateľa na zákonného sudcu porušené aj tým, že JUDr. Klemanič bol ustanovený za člena senátu najvyššieho súdu až po pridelení veci sťažovateľa, pričom sa tak stalo bez náhodného výberu alebo vopred stanoveného algoritmu, a to zmenou rozvrhu práce.

32. Z vyjadrenia podpredsedníčky najvyššieho súdu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že podľa jej názoru rozdielnosť právnych názorov orgánov činných v trestnom konaní a súdu na prejednávanej veci na jednej strane a procesných strán na strane druhej sa za dôvod vylúčenia sudcu nepovažuje. Námietka zaujatosti opierajúca sa o skutočnosť, že ESLP rozhodol o porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru v inej trestnej veci, v ktorej boli činní JUDr. Bargel a JUDr. Klemanič, nenapĺňa žiadny z taxatívne vymedzených dôvodov vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa. Čo sa týka námietky, že JUDr. Klemanič bol ustanovený za člena dovolacieho senátu až po pridelení veci, poukázala na čl. 27 ods. 2 posledné dve vety rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2021, podľa ktorého ak sa v dôsledku zmeny v personálnom obsadení trestnoprávneho kolégia doplní neúplný senát, dovtedy nerozhodnuté veci prejedná a rozhodne senát v novom (doplnenom) zložení. V čase nápadu danej veci (15. októbra 2021) bol senát 1 T dlhodobý (takmer rok) neúplný, keď ho tvorili JUDr. Bargel a JUDr. Príbělský. Dňa 15. decembra 2021 bol na najvyšší súd preložený JUDr. Klemanič a bol zaradený do senátu 1 T.

33. V súvislosti s námietkou objektívneho nedostatku nestrannosti JUDr. Bargela a JUDr. Klemaniča z dôvodu, že v rámci iného trestného konania rozhodovali a rozhodli v rozpore s právnym názorom ESLP v otázke obdobnej, akou je posúdenie otázky nestrannosti a nezaujatosti sudkyne okresného súdu [REDAKOVANÉ], ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd je vlastne toho názoru, že o takejto námietke nebolo potrebné rozhodovať, keďže išlo o námietku smerujúcu proti procesnému postupu. Z pohľadu ústavného súdu je v tejto súvislosti významné, že sťažovateľ neatakujúce samotný záver najvyššieho súdu o tom, že námietka zaujatosti bola založená na procesnom postupe členov senátu.

34. Pokiaľ ide o námietku, že uvedený záver prijal iba predseda senátu JUDr. Bargel, ústavný súd v postupe predsedu senátu nevidí pochybenie, ktoré by mohlo byť z ústavnoprávneho pohľadu relevantné. Z § 32 ods. 6 Trestného poriadku možno vyvodit', že k záveru o tom, že o námietke zaujatosti sa nebude konať z niektorého z dôvodov tu uvedených, sa nedospieva formalizovaným postupom (teda prijatím uznesenia), ale tak, že stanovisko konajúceho súdu k námietke zaujatosti sa oznámi strane, ktorá námietku zaujatosti podala. Nemožno považovať pritom za pochybenie, keď takéto oznámenie sa realizuje prípisom predsedu senátu.

35. Sťažovateľ ďalej namieta, že JUDr. Klemanič sa nestal členom senátu 1 T náhodným výberom, ale administratívnym rozhodnutím spočívajúcim v zmene rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2021, ktorá bola prijatá až po tom, čo bola vec sťažovateľa náhodným výberom pridelená senátu, ktorý v tom čase mal podľa rozvrhu práce iné zloženie (JUDr. Klemanič jeho členom nebol, keďže v tom čase ešte ani nebol sudcom najvyššieho súdu). Sťažovateľ v tejto súvislosti zdôrazňuje princíp, podľa ktorého príslušný sudca má byť určený náhodným výberom, ktorý nemožno nahradiť administratívnym rozhodnutím vzťahujúcim sa na veci napadnuté pred jeho vydaním, teda so spätnou účinnosťou, pretože v takomto prípade o náhodný výber nejde. Z pohľadu sťažovateľa princíp náhodného výberu vyplývajúci zo zákona je nadradený rozvrhu práce ako norme nižšej právnej sily.

36. Vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd konštatuje, že ide o identickú námietku, ktorá bola vznesená spoluobžalovaným sťažovateľom [REDAKOVANÉ] v ústavnej sťažnosti, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 36/2023-63 z 9. augusta 2023 tak, že argumentácia najvyššieho súdu v napadnutom uznesení sa vo vzťahu k tejto potenciálne relevantnej námietke nejaví ako dostačujúca, resp. úplná. Ústavný súd i v tomto prípade zisťuje, že najvyšší súd sa s touto námietkou sťažovateľa v napadnutom uznesení náležite nevysporiadal, keďže nezaujal k jej podstate vecné stanovisko a nevysvetlil, prečo by malo byť možné realizovať zmenu v osobe zákonného sudcu (v osobe člena senátu) inak ako náhodným výberom, konkrétne novelizáciou rozvrhu práce. Tento nedostatok napadnutého uznesenia nemôže konvalidovať ani písomné vyjadrenie podpredsedníčky najvyššieho súdu na ústavnú sťažnosť sťažovateľa (pozri bod 21 tohto nálezu), v ktorom podrobne a jasne argumentuje, na základe akých skutočností a v súlade s akými právnymi predpismi nastala zmena v zložení senátu.

37. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru (rovnako ako vo veci súvisiacej ústavnej sťažnosti spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ]), že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené základné práva sťažovateľa na nestranného sudcu, na zákonného sudcu a na prezumpciu nevinu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, resp. podľa

čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru, resp. podľa čl. 47 druhej vety a čl. 48 ods. 1 charty (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie:

38. Ústavný súd v úvode pripomína, že z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (napr. Kraska v. Švajčiarsko).

39. K námietke porušenia práva na spravodlivé súdne konanie poskytnutím nezákonných výhod kľúčovému spolupracujúcemu obvinenému ██████████, ktorý v skutočnosti (v rozpore s tvrdením prokurátora) nie je v danej veci trestne stíhaný, preukázateľne sa svoju výpoveď učil, pričom v trestnej veci ██████████ došlo k oslobodzujúcemu verdiktu práve s poukazom na nedôveryhodnosť ██████████, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v odôvodnení dovolacieho uznesenia, ale ani vo vyjadrení adresovanom ústavnému súdu sa touto námietkou sťažovateľa nijako nezaobera, hoci (najmä v rámci záverov, ku ktorým sa podľa tvrdenia sťažovateľa malo dospieť vo veci proti ██████████) námietka sa javí ako potenciálne relevantná. I v tejto súvislosti preto je potrebné konštatovať porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty.

40. Obdobná je situácia v súvislosti s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej mu neboli sprístupnené všetky dôkazy z jeho tajného sledovania a z odposluchov, hoci sa ich sprístupnenia s poukazom na judikatúru ESLP dožadoval. Najvyšší súd nezaujal k tejto námietke žiadne stanovisko. I tu preto platí, že nevysporiadaním sa s námietkou došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty.

41. Najvyšší súd sa v dovolacom uznesení, ale ani v podaní ústavnému súdu nevyjadril k námietke sťažovateľa, že hoci predložil v priebehu konania odborné vyjadrenie znalca Selka na účely preukázania nedôveryhodnosti kľúčových svedkov (najmä ██████████) a navrhol znalecké skúmanie dôveryhodnosti spolupracujúcich obvinených, všeobecné súdy neposkytli obhajobe súčinnosť potrebnú na realizáciu znaleckého skúmania. Keďže otázka práva svedka ██████████ odmietnuť vypovedať postupom podľa § 130 Trestného poriadku, resp. postup v prípade prečítania odborného vyjadrenia znalca Selka sa javia ako potenciálne relevantné, aj tu preto došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty.

42. Ďalšia námietka sťažovateľa poukazujúca na čl. 49 ods. 3 charty, podľa ktorého prísnosť trestov nesmie byť neprimeraná trestnému činu, čo podľa sťažovateľa má znamenať, že vnútroštátny súd sa môže odkloniť od vnútroštátnej úpravy z dôvodu jej neprimeranej prísnosti, pričom v tejto súvislosti sťažovateľ navrhoval krajskému súdu predloženie veci na posúdenie Súdnemu dvoru, zostala takisto bez akejkoľvek odpovede najvyššieho súdu. Vzhľadom na potenciálnu relevantnosť tejto otázky ústavný súd dospel aj v tomto prípade k záveru o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty.

43. Napokon sťažovateľ namieta, že najvyšší súd nijako nereagoval na jeho námietky uplatnené v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Skutok vymedzený v obžalobe, resp. v rozsudkoch okresného súdu a krajského súdu by mohol byť maximálne pokračujúcim trestným činom, v dôsledku čoho bolo potrebné túto skutočnosť vymedziť najmä

s dôrazom na ustálenie čiastkových skutkov pokračovacieho trestného činu, pričom pri každom čiastkovom útoku by mali byť identifikovaní obvinení, ktorí sa čiastkového skutku mali dopustiť, tak, aby bolo jasné, ktoré čiastkové útoky sa im kladú za vinu. Takéto vysvetlenie však všeobecné súdy sťažovateľovi neposkytli. Sťažovateľ namietal i nenaplnenie kvalifikačných znakov „po dlhší čas“ podľa § 138 písm. b) Trestného zákona, „spáchaný organizovanou skupinou“ podľa § 138 písm. i) Trestného zákona a „omamná látka v značnom rozsahu“ podľa § 172 ods. 3 písm. c) Trestného zákona, avšak žiadnu relevantnú odpoveď nedostal. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa ani k týmto námietkam nijako nevyjadril, a preto aj v tomto prípade dospel k záveru o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty.

44. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd (rovnako ako už skôr v náleze č. k. II. ÚS 36/2023-63 z 9. augusta 2023, ktorým rozhodol o súvisiacej ústavnej sťažnosti spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ], pozn.) dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 druhej vety charty (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.3. K namietanému porušeniu ostatných označených práv:

45. Vo zvyšnej časti nebolo možné ústavnej sťažnosti vyhovieť (bod 4 výroku nálezu).

46. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a d) dohovoru, ústavný súd konštatuje, že namietané porušenie tohto práva podľa sťažovateľa súvisí s námietkou, podľa ktorej v priebehu trestného konania nebolo dostatočne zrejmé, ktorých čiastkových útokov a akým spôsobom sa mal sťažovateľ zúčastniť. Podľa názoru ústavného súdu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty konštatované vo výroku 1 nálezu plne vystihuje právnu kvalifikáciu pochybenia, ktorého sa najvyšší súd dopustil, a preto ústavný súd nepovažoval za potrebné vysloviť aj porušenie tohto práva.

47. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 49 ods. 3 charty (podľa ktorého prísnosť trestov nesmie byť neprimeraná trestnému činu), ústavný súd konštatuje, že táto námietka sťažovateľa vychádza z toho, že napriek žiadosti sťažovateľa nedošlo zo strany krajského súdu k prerušeniu konania a podaniu návrhu na rozhodnutie Súdnemu dvoru, či aplikácia čl. 49 ods. 3 charty prichádza v danom prípade do úvahy. Ako to ústavný súd už konštatoval (pozri body 42 odôvodnenia tohto nálezu, pozn.), najvyšší súd ponechal túto námietku nepovšimnutú a nezaujal k nej žiadne stanovisko, čím došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty. To ale neznamená, že by bez ďalšieho už v tomto štádiu konania bolo zo strany ústavného súdu možné dospieť k záveru, že došlo k porušeniu čl. 49 ods. 3 charty. V rámci subsidiarity právomoci ústavného súdu je potrebné, aby sa k tejto námietke vyjadril najprv najvyšší súd, a preto nie je možné v tomto štádiu konania porušenie čl. 49 ods. 3 charty vysloviť.

48. Napokon pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu (v súvislosti s uložením trestu prepadnutia majetku sťažovateľovi), ústavný súd konštatuje, že pri ukladaní tohto trestu postupovali konajúce súdy v zmysle vtedy platných a účinných zákonných ustanovení. Ani sám sťažovateľ pritom v ústavnej

sťažnosti nekonkretizoval ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku, ktoré by konajúce súdy pri jeho ukladaní zjavne porušili alebo neprípustne „obišli“, ale poukazuje na nezlučiteľnosť samotnej právnej úpravy trestu prepadnutia majetku s právom Európskej únie. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že pokiaľ ide o otázku ústavnej konformity samotnej právnej úpravy trestu prepadnutia majetku, na takúto otázku ústavný súd nemôže odpovedať v rámci konania o ústavnej sťažnosti, ale iba v konaní o súlade právnych predpisov. Vychádzajúc z uvedených úvah, nebolo možné dospieť k záveru o porušení práv sťažovateľa na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a preto ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

49. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd pre úplnosť poukazuje na to, že nálezom č. k. PL. ÚS 1/2021-164 z 27. septembra 2023 vyslovil nesúlad § 58 ods. 2 a 3 Trestného zákona s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľovi bol uložený trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona, vo vzťahu ku ktorému ústavný súd predmetným nálezom z 27. septembra 2023 dospel k záveru o jeho ústavnej nekonformite, prichádza v prípade sťažovateľa do úvahy aplikácia § 93 ods. 1 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého v prípade, ak súd v trestnom konaní vydal rozsudok na základe právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 ods. 3 ústavy, a tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom na obnovu konania podľa Trestného poriadku.

V.

Zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci najvyššiemu súdu

50. V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

51. V zmysle § 133 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. Ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

52. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

53. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

54. V zmysle § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. b); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

55. Ústavný súd po vyslovení porušenia práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu zrušil toto uznesenie najvyššieho súdu v zmysle § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd zároveň podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde vrátil vec na ďalšie konanie najvyššiemu súdu, ktorý je v rámci dovolacieho konania pri preskúmvaní predmetného rozsudku krajského súdu viazaný právnym názorom ústavného súdu rovnako (bod 2 výroku tohto nálezu). Bude tak úlohou najvyššieho súdu aplikovať právne závery ústavného súdu na danú vec.

VI.

K ostatným požiadavkám sťažovateľa

56. Sťažovateľ taktiež požaduje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 eur.

57. Ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia, keďže v okolnostiach danej veci považoval za dostačujúcu satisfakciu vyslovenie porušenia práv sťažovateľa, zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v spojení s vrátením veci na ďalšie konanie najvyššiemu súdu (bod 4 výroku tohto nálezu).

VII.

Trovy konania

58. V súlade s § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal ústavný súd podľa výsledku konania sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia.

59. Pri výpočte náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky (1/6 výpočtového základu) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 predstavuje sumu 193,83 eur. Náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (1/100 výpočtového základu) v roku 2022 predstavuje sumu 11,63 eur.

60. Za dva úkony právnej služby v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia a ústavná sťažnosť) prináleží odmena vo výške dvakrát po 193,83 eur, ako aj dva režijné paušály po 11,63 eur. Celková suma odmeny a režijných paušálov je vo výške 410,92 eur, k čomu patrí ešte aj daň z pridanej hodnoty vo výške 82,18 eur. Úhrnom ide preto o náhradu trov konania v sume 493,10 eur (bod 3 výroku nálezu).

61. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

62. V zmysle § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu